

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради PhD 12171
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Згара Ірина Костянтинівна, 1992 року народження, громадянка України, освіта вища:

У 2023 році закінчила Маріупольський державний університет, отримала кваліфікацію магістр з публічного управління та адміністрування.

У 2024 році закінчила Маріупольський державний університет, отримала кваліфікацію магістр з обліку і оподаткування. виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Публічне управління та адміністрування».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Маріупольського державного університету від 27.02.2026 р. № 22 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертації Згари Ірини Костянтинівни на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради

Тарасенка Дениса Леонідовича, доктора економічних наук, професора, професора кафедри публічного управління та адміністрування навчально-наукового інституту управління Маріупольського державного університету

Рецензентів

Токаревої Валентини Іванівни, доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри маркетингу та туризму навчально-наукового інституту управління Маріупольського державного університету

Бражко Олени Вадимівни, доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри публічного управління та адміністрування навчально-наукового інституту управління Маріупольського державного університету

Офіційних опонентів

Орлової Наталії Сергіївни, доктора наук з державного управління, професора, професора кафедри права та публічного управління Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Драган Ірини Василівни, доктора наук з державного управління, старшого наукового співробітника, професора кафедри бізнесу, адміністрування та права ЗВО «Університет трансформації майбутнього».

на засіданні 05 травня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування **Згарі Ірині Костянтинівні** на підставі публічного захисту дисертації «Державний механізм сталого розвитку аграрного сектору України в умовах євроінтеграції» за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Дисертацію виконано на кафедрі публічного управління та адміністрування навчально-наукового інституту управління Маріупольського державного університету, м. Київ.

Науковий керівник: **Чечель Анна Олександрівна** - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування.

Дисертацію подано у вигляді самостійно підготовленого наукового рукопису, оформленого відповідно до встановлених вимог. Аналіз змісту дисертаційної роботи засвідчує її відповідність положенням пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року (зі змінами). Робота містить науково обґрунтовані результати, характеризується науковою новизною, має теоретичне та практичне значення, виконана з дотриманням принципів академічної доброчесності та є завершеним самостійним дослідженням.

Крім того, удосконалено методичний підхід щодо оцінки сталого розвитку аграрного сектора регіонів в умовах євроінтеграції на основі методу пропорційного рейтингування за показниками валового регіонального продукту, індексу сільськогосподарської продукції, продукції сільського господарства у підприємствах за регіонами, продуктивності праці в підприємствах, втрат особистих селянських та фермерських господарств в умовах війни, викидів в атмосферне повітря забруднюючих речовин від стаціонарних джерел викидів.

Набули подальшого розвитку наукові висновки та узагальнення дисертаційної роботи, які доведені до рівня конкретних напрямів, а також є засадами для їхнього впровадження в практику державного управління з метою розвитку механізмів публічного адміністрування та імплементації європейських стандартів в аграрний сектор.

Одержані наукові розробки можуть бути рекомендовані центральним та місцевим органам влади з метою розвитку та здійснення заходів щодо реалізації реформи державного управління в Україні в умовах євроінтеграції.

Здобувачка має 8 наукових публікацій за темою дисертації загальним обсягом 2,1 друк. арк. (особисто автора – 1,8 друк. арк.), з них 4 статті у вітчизняних наукових фахових виданнях та 4 публікації у матеріалах міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій:

1. Згара І.К., Чечель А.О. Сучасні виклики сучасної аграрної політики України в умовах євроінтеграції. Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення. 2024. №7. С.143-152. (заг. обсяг 0,5 д.а.)
<https://pa.journal.in.ua/index.php/pa/article/view/131/134>
2. Згара І.К. Державні напрями сталого відновлення агропромислового комплексу України в процесі євроінтеграції. Наукові інновації та передові технології. 2024. №3(31). С.194-204. (заг. обсяг 0,4 д.а.)
<http://perspectives.pp.ua/index.php/наука/article/view/9703/9756>
3. Згара І.К. Нормативно-правове забезпечення сталого розвитку аграрного сектору України в умовах євроінтеграції. Публічне управління та регіональний розвиток. 2024. №25. С.725-750. (заг. обсяг 0,4 д.а.)
<https://pard.mk.ua/index.php/journal/article/view/439>
4. Згара І.К. Державні механізми реалізації євроінтеграції аграрного сектору України. Економічний простір.2025.№198. С.42-46 (заг. обсяг 0,4 д.а.)
<http://economicspace.pgasa.dp.ua/article/view/323595>.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти та офіційні опоненти та висловили зауваження:

Тарасенко Денис Леонідович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування навчально-наукового інституту управління Маріупольського державного університету. Оцінка позитивна, без зауважень.

Токарева Валентина Іванівна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри маркетингу та туризму навчально-наукового інституту управління Маріупольського державного університету. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Було б доцільно окремо розглянути роль місцевого самоврядування у реалізації державного механізму сталого розвитку, оскільки децентралізація є важливою складовою сучасної публічної політики.
2. Потребує подальшого аналізу вплив цифрових технологій (AgriTech, Smart Farming) на підвищення ефективності управління аграрним сектором.
3. Варто було б конкретизувати економічні показники ефективності запропонованих механізмів для оцінки їх результативності у коротко- та середньостроковій перспективі.
4. Доцільно розширити розділ щодо міжнародного співробітництва України в аграрній сфері, зокрема через програми ЄС (Horizon Europe, LIFE, Erasmus+), що може підсилити євроінтеграційний аспект роботи.

Бражко Олена Вадимівна – доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування навчально-наукового інституту управління Маріупольського державного університету. Оцінка позитивна із зауваженнями:

– на стор. 68–69 авторкою детально висвітлено комплекс заходів Європейського Союзу щодо стимулювання розвитку сільського господарства, які поєднують прямі виплати, ринкові механізми управління ризиками та

інвестиції у розвиток сільських територій. Такий підхід демонструє системне розуміння політики підтримки аграрного сектору та створює належне підґрунтя для порівняння міжнародного досвіду з українською практикою. Водночас доцільно було б додатково розглянути специфіку адаптації окремих інструментів Спільної аграрної політики до умов українського аграрного ринку, а також окреслити потенційні ризики та обмеження їх упровадження в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення;

– у підрозділі 2.1 наведено ґрунтовний аналіз інноваційного розвитку аграрного сектору України з використанням показників інноваційного індексу, обсягів державного та приватного фінансування науково-дослідних робіт, динаміки валового нагромадження основного капіталу та продуктивності праці. Такий підхід засвідчує системне розуміння взаємозв'язку між інноваційними процесами, ресурсним забезпеченням і економічними результатами аграрного сектору. Разом із тим доцільно було б більш тісно поєднати наведені статистичні дані з аналізом ефективності конкретних інноваційних програм і державних політик підтримки фермерських господарств, що дозволило б глибше оцінити практичний вплив інноваційного розвитку та порівняти український досвід із європейськими практиками;

– на стор. 136–137 детально проаналізовано комплекс механізмів державної підтримки аграрного сектору України, який охоплює заходи податкового стимулювання, спрощення процедур реєстрації сільськогосподарської техніки, надання спеціалізованих засобів зберігання зерна, а також міжнародну підтримку з боку ЄС і FAO. Запропонований аналіз демонструє системне бачення державної політики у сфері аграрного розвитку з урахуванням фінансових, технічних і регуляторних аспектів. Водночас доцільно було б доповнити дослідження оцінкою ефективності окремих механізмів, зокрема їх впливу на продуктивність фермерських господарств, логістику та експортний потенціал, що дозволило б більш повно оцінити результативність системи підтримки в умовах воєнного стану;

– незважаючи на комплексний характер регіонального аналізу сталого розвитку аграрного сектору України, доцільно було б поглибити обґрунтування впливу воєнних чинників на міжрегіональні відмінності показників сталого розвитку шляхом застосування сценарного або кластерного підходу. Це дозволило б більш чітко диференціювати регіони за рівнем втрат, відновлювального потенціалу та інституційної спроможності;

– запропоновані стратегічні напрями реалізації державного механізму сталого розвитку аграрного сектору України в умовах євроінтеграції мають системний і концептуально вивірений характер. Разом із тим доцільно було б більш чітко визначити інституційні механізми їх імплементації, зокрема відповідальні органи публічної влади, рівні управління та часові горизонти реалізації, що сприяло б підвищенню практичної реалізованості отриманих результатів у процесі післявоєнного відновлення та секторальної євроінтеграції України.

Орлова Наталія Сергіївна - доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри права та публічного управління Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У першому розділі варто було б визначити проблеми механізму державного регулювання агропромислового сектору, а також методів ситуаційного управління, які виникли та були застосовано через воєнні дії в Україні (п.1.2).

2. Також, варто було б у першому розділі виокремити питання розвитку Системи дорадництва в Україні, щоб значно покращило глибину теоретичного доробку авторки (п.1.3).

3. У другому розділі автором проаналізовано сталий розвиток АПК країни та регіонів. Наведено напрями міжсекторальної економічної інтеграції. Варто, також, було додати до аналізу - ризику та недоліки сучасного АПК, які унеможливають процес євроінтеграції чи відкладають його на невизначений час (п.2.3).

4. У третьому розділі визначено механізми державної підтримки щодо реалізації діяльності АПК в умовах євроінтеграції. Однак, бажано було б навести приклади міжнародної та європейської підтримки АПК чи окремих його сфер (п. 3.2).

5. Авторка у роботі визначила стратегічні пріоритети розвитку державного механізму сталого розвитку аграрного сектору економіки в умовах євроінтеграції України. Наукові рекомендації виглядати б глибше, якщо також би було наведено ефективні способи реалізації завдань та необхідні управлінські інструменти.

Драган Ірина Василівна - доктор наук з державного управління, старший науковий співробітник, професор кафедри бізнесу, адміністрування та права ЗВО «Університет трансформації майбутнього». Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Згідно визначеної мети (с. 19) у розділі 1, поряд із визначенням основ нормативно-правового забезпечення державного механізму сталого розвитку аграрного сектору України в умовах євроінтеграції, слід було: більш чітко розмежувати категорії «державна політика», «державне регулювання» та «державний механізм», оскільки інколи вони використовуються як близькі за змістом, що ускладнює побудову концептуальної моделі дослідження.

2. У роботі (розділ 2) при аналізі європейського досвіду бажано глибше конкретизувати елементи Спільної аграрної політики ЄС, які можуть бути практично імплементовані в Україні з огляду на інституційні, фінансові та ресурсні обмеження вітчизняної системи публічного управління.

3. Дисертант приводить (с. 81-85) значну кількість статистичних даних щодо індексу SDG Index, однак їх зв'язок із безпосереднім аналізом потенціалу аграрного сектору України розкрито недостатньо. Доцільно більш чітко показати, які саме цілі сталого розвитку найбільше впливають на розвиток аграрного сектору.

4. Автор представив оцінку трансформацій державного механізму забезпечення сталого розвитку аграрного сектору України. Водночас у роботі не наведено достатнього аналізу ефективності цих трансформацій та прикладів їх практичної реалізації. Зокрема, недостатньо висвітлено вплив сучасних викликів, у тому числі воєнних дій, на досягнення показників сталого розвитку аграрного сектору.

5. У підрозділі 3.3 автором ґрунтовно охарактеризовано економічні, соціальні та екологічні аспекти сталого розвитку аграрного сектору, однак

запропоновані стратегічні напрями мають переважно описовий характер. Доцільним було б більш чітко структурувати їх у вигляді системи конкретних інструментів державної політики та механізмів реалізації.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 (п'ять) членів ради

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Згарі Ірині Костянтинівні** ступінь доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

- Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради PhD 12171

М.П.

Денис ТАРАСЕНКО

